

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2026. május 6.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2026. május 6. 9:00

I.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI HIVATAL

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Csak annyi válaszlelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tudatosítsa, hány részfeladatból áll a feladat, és oldja meg az összeset!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- Ügyeljen arra, hogy a személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat a zsidó valláshoz kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!

„1. Én vagyok az Úr, a te Istened, én hoztalak ki Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. Senki mást ne tekints Istennek, csak engem.

2. Ne csinálj magadnak faragott képet vagy hasonmást arról, ami fent van az égben, vagy lent a földön, vagy a vizekben a föld alatt. Ne borulj le ilyen képek előtt, és ne tiszteld őket, mert én, az Úr, a te Istened féltékeny Isten vagyok. [...]

3. Uradnak, Istenednek a nevét ne vedd hiába, mert az Úr nem hagyja büntetlenül azt, aki a nevét hiába veszi.

4. Gondolj a szombatra és szenteld meg. Hat napig dolgozzál, és végezd minden munkádat. A hetedik nap azonban az Úrnak, a te Istenednek a pihenő napja, ezért semmiféle munkát nem szabad végezned [...]. Az Úr a hetedik napot megáldotta és megszentelte.

5. Tiszteld apádat és anyádat, hogy sokáig élj azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad neked.

6. Ne ölj.

7. Ne törj házasságot.

8. Ne lopj.

9. Ne tégy hamis tanúságot embertársad ellen.

10. Ne kívánd el embertársad házáat, ne kívánd el embertársad feleségét, sem szolgáját, sem szolgálólányát, sem szarvasmarháját, sem szamarát, sem más egyebet, ami az övé.” (Tízparancsolat, Héber Biblia)

a) Mi nem állhatott a jeruzsálemi templomban? Karikázza be az egyetlen megfelelő válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. oltár

2. istenszobor

3. a Tízparancsolatot tartalmazó frigyláda

b) Melyik a hét első napja a zsidó naptár szerint? (0,5 pont)

A Héber Bibliában kb. hatezer alkalommal fordul elő a JHVH betűcsoport. A vallásos zsidók felolvasáskor azonban az Adonáj (Úr) szót ejtik ki helyette.

c) Mit jelent a JHVH betűcsoport? (0,5 pont)

d) A Tízparancsolat melyik pontjából következik, hogy más szót olvasnak ki helyette? Írja a pontozott vonalra a megfelelő pont sorszámát! (0,5 pont)

.....

e) Magyarázza meg az 5. parancsolat aláhúzott részét! Válasza tartalmazzon egy konkrét földrajzi / bibliai elnevezést is! (1 pont)

.....

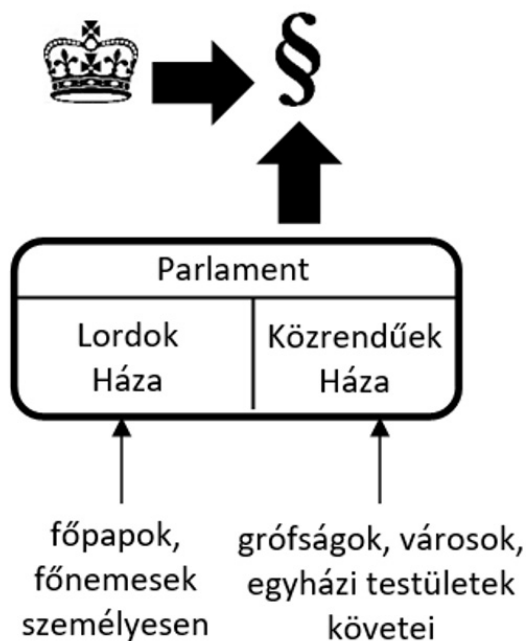
f) Mi a különbség az 1–4., illetve az 5–10. parancsolatok között? (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. A feladat a középkori rendi monarchiához kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!

A törvényhozás az angol rendi monarchiában

Döntse el, hogyan vehettek részt a táblázatban szereplő kitalált személyek az angol rendi monarchia törvényhozásában! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőibe! *Egy sorba csak egy X jelet írjon!* (Elemenként 0,5 pont.)

Kitalált személy	A Lordok Háza tagjaként	A Közrendűek Háza tagjaként, ha megválasztották	Sehogyan sem
a) William Weaver, a yorki takácscéh mestere			
b) Roger du Bois, Norfolk grófja			
c) Robin of Locksley, nottinghamshire-i kisbirtokos lovag			
d) Philip, a kingsbridge-i káptalan papja			
e) Jack Jackson, kenti telkes gazda			
f) Matthew, Canterbury érseke			

g) Fejezze be a mondatot úgy, hogy az igaz legyen! (1 pont)

A nyugat-európai rendi monarchiákban az uralkodó ugyan megosztotta az ország irányítását a rendekkel, ennek ellenére a központi hatalom mégis általában megerősödött, mert

.....
.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**3. A feladat I. Károly magyar király uralkodásához kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!**

„Mi [I. Károly], [...] figyelembe véve Kozma fia Lukács, Leusták fia Detre és Iván fia Miklósnak, valamint kistapolcsányi Gyula fia Gergelynek szorgalmas hűségét [...] jövedelmünk gyarapítására [...] **[a)] engedélyezzük, hogy [...] birtokaik területén [...] aranymosást és feltárást végezzenek.** [...] Miután maguk feltárták a bányákat, [...] megparancsoljuk nekik [...], hogy [...] a bányabéreket fizessék be. [...] [Engedélyezzük, hogy] ők összegyűjthessék és összehívhassák az embereket ugyanazon hegyekbe, [...] és ha ott városok jönnének létre, akkor [...] **[b)] más hegyvidéki városok szabadsága szerint [éljenek].**” (I. Károly oklevele, 1337)

a) Milyen korábbi gyakorlatot váltott ki a forrásban aláhúzott és a) betűvel jelölt szakasz?
(1 pont)

.....

b) Nevezze meg szakkifejezéssel a forrásban aláhúzott és b) betűvel jelölt fogalmat!
(0,5 pont)

.....

c) Melyik királyi bevételi kategóriába tartozott a forrásban szereplő bányabér a vámokkal együtt? Nevezze meg idegen eredetű szakkifejezéssel! (0,5 pont)

.....

d) Állapítsa meg a forrás alapján, miért engedélyezte az uralkodó emberek behívását! Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Mert az uralkodó növelni akarta a magyarság arányát a területen.
2. Mert a bányászathoz szakértelem kellett.
3. Mert a területet a tatárok teljesen elpusztították.

e) Mely, a forrásban nem említett módon származott még bevétele az aranykitermelésből az uralkodónak? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Kapudót kellett fizetniük az aranymosásból élőknek.
2. Az aranymosóknak be kellett fizetniük a kitermelt aranyból a tizedet.
3. Az aranymosóknak be kellett váltaniuk pénzre a kitermelt aranyat.

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. A feladat a reformáció tanaival kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

A gyertyatartó, 17. századi holland festmény

(A képen látható felirat magyarul: A fényt a gyertyatartóra helyezik.) A gyertyatartó alatt a Biblia található. Az asztal körül szemben protestáns prédikátorok láthatók. A kép előterében a katolikus méltóságok egy ördög segítségével megpróbálják elfűjni a gyertyát.

a) Melyik protestáns tanítást jeleníti meg a kép? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. Csak az Újszövetséget fogadják el a hit forrásának.
2. A Bibliát eredeti nyelven kell olvasni.
3. A hit alapja a Biblia.

b) Nevezze meg a reformáció két legfontosabb felekezetalapító alakját, akiket a kép középső részén ábrázolt az alkotó!

.....

c) Nevezze meg azt a – kép alapján is kikövetkeztethető – technikai újítást, amely lehetővé tette a Biblia széles körű terjesztését!

.....

d) Mit fejez ki a képen látható protestáns prédikátorok öltözéke? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. A világtól elzárkózó életmódot.
2. Alá-fölé rendeltségi viszonyokat.
3. Egyszerű, dolgos életformát.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

e) Mely állásponttal értett egyet a festmény alkotója? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. A katolikus egyház álláspontjával értett egyet.
2. A protestánsok álláspontjával értett egyet.
3. Semleges álláspontot képviselt.

3 pont	
--------	--

5. A feladat a Bocskai-felkeléshez kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!

„Valameddig pedig [a] a Magyar Korona ott fenn nálunknál erősebb nemzetségnél, a németnél léssen, és [b] a Magyar Királyság is a németeken forog [értsd: léte ezen múlik], mindenkor szükséges és hasznos egy magyar fejedelmet Erdélyben fenn tartani, mert [c] nekik [értsd: a Magyar Királyság lakóinak] is oltalmokra, javokra léssen. Ha pedig Isten azt adná, hogy a Magyar Korona, Magyarországban magyar kézhez kelne [kerülne] egy koronás királyság alá, úgy az erdélyieket is intjük, nem hogy attól elszakadnának, vagy abban ellent tartanának, de sőt segítjék tehetségek szerint [tehetségük szerint], és [...] [d] azon Korona alá a régi mód szerint adják magokat.” (Bocskai István politikai végrendelete, 1606)

a) Bocskai szóhasználatában az a) betűvel jelölt, aláhúzott szövegrészben a „német” valójában nem népnév. Kiket jelöl a szövegben a német szó? (0,5 pont)

.....

b) Magyarázza meg saját szavaival a b) betűvel jelölt, aláhúzott szövegrészben leírtakat! (1 pont)

.....

c) Magyarázza meg saját szavaival a c) betűvel jelölt, aláhúzott szövegrészben leírtakat jelentőségét! (1 pont)

.....

d) Magyarázza meg saját szavaival a d) betűvel jelölt, aláhúzott szövegrészben leírtakat következményét Erdélyre nézve! (1 pont)

.....

e) A végrendelet megszületésének évében két jelentős békekötésre is sor került Bocskai közreműködésével. Nevezze meg az egyiket! (0,5 pont)

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

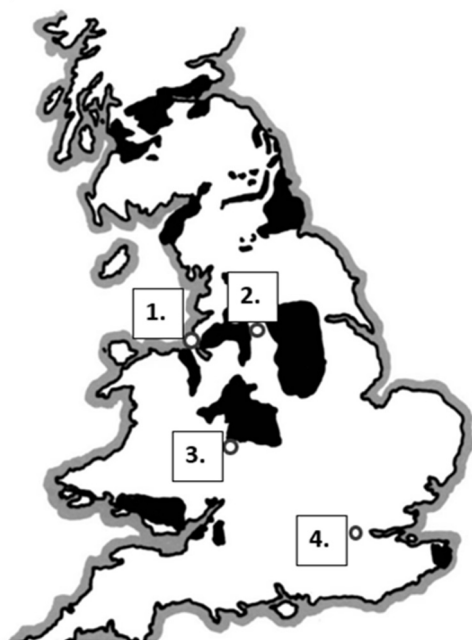
6. A feladat az ipari forradalom első hullámával kapcsolatos.

Oldja meg az angol gazdaság fejlődésére vonatkozó feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „1759-ben Bridgewater hercegének javaslatára hoztak egy [...] [törvényt] arról, hogy megépíthetik az első csatornát [...] [a közeli] szénbányából [...a]...]-ba/-be. [...] Ez a csatorna közvetlenül befut[ott] a bányába, ahol lővontatású hajókra rakodták fel a szenet. Miután megnyitották, [...] felére esett vissza [...a]...]-ban/-ben a szén [...b]...].” (Tudományos ismeretterjesztő cikk, 2011)

B) „Az áruforgalom Liverpool és [...a]...] között minden idők legmagasabb szintjét érte el az 1820-as években. Liverpool volt az ország fő [tengeri] kikötője, ahova a gyapot érkezett, és [...a]...] gyárai a lehető legtöbbet dolgozták fel belőle, rengeteg kész textíliát küldve vissza Liverpoolba és a világ minden tájára. De a gyártás és a kereskedelem e két központja közötti utazások [ekkor még] drágák, lassúak és veszélyesek voltak. [...] A lovasszekereken az út három órát vett igénybe.” (Tudományos ismeretterjesztő cikk, 2025)

C)

Nagy-Britannia szénmezői és legnagyobb lakosságú városai az első ipari forradalom korában

(A szénmezőket a fekete színezés jelöli.)

a) Nevezze meg az A) és B) betűjelű forrásból kihagyott, a) betűjellel jelölt várost! Adja meg azt a sorszámot, amelyik a C) betűjelű térképvázlaton ezt a várost jelöli! (Elemenként 0,5 pont.)

A város neve: Sorszám a térképvázlaton:

b) Melyik kifejezés hiányzik az A) betűjelű forrás b) betűjellel jelzett részéből? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. ára

2. fűtőértéke

3. kitermelésének költsége

4. mennyisége

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

c) Az A) betűjelű forrásban leírt szénzállítás jelentőségét hamarosan különösen megnövelte az első ipari forradalom kibontakozását előidéző találmány. Nevezze meg a feltalálót! (0,5 pont)

.....

d) Nevezze meg azt a két találmányt, amelyek a 19. század folyamán felváltották az áruszállításban az A) és a B) betűjelű forrásokban aláhúzott közlekedési eszközöket! (Elemenként 0,5 pont.)

.....

e) Fogalmazzon meg egy okot, ami megmagyarázza, miért éppen a textiliparnak volt nagy jelentősége az angol gazdaságban az ipari forradalom kezdeti időszakában! (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

7. A feladat a dualizmus kori magyar kormányok gazdaságpolitikájával kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a forrásrészletek és ismeretei segítségével!

A) „1883 elején államtitkár lett a közlekedésügyi minisztériumban. [...] [Három évvel később] [...] [őt] ajánlá [...]b...) [miniszterelnök] őfelségének e minisztérium vezetésére.”

B) „Minden téren, ahová csak teremtő keze nyúlt, eleinte csak a közlekedés, de utóbb a kereskedés és ipar terén is, ott látjuk a vezérlő gondolatot, amelynek hódolt: Magyarország gazdasági függetlenítését. [...] E vezérlő gondolatot legmarkánsabban találjuk kifejezve az állami vasúthálózat megteremtésében, [...] a garantírozott vasutak [állami kamatbiztosítás mellett épített magánvasutak] rendszerével való teljes szakítás[ban].”

C) „Láttuk, hogy mikor terményeink elől elzárkózott vámsorompóival a nyugati kontinens [értsd: Nyugat-Európa], hogyan fordítja meg [a miniszter] külkereskedelmünk irányát, megnyitva a tengert [...]c...) [városán] át, s általa a világpiacot.”

D) „825 méter hosszúságú és 60 méter széles csatornát kell[ett] repeszteni a sziklamederben, hogy a szükséges fenékmélység meglegyen. [...] 1890. szeptember 15-én az érdekelt államok [Szerbia és Románia] képviselőinek közbejöttével itt robbantotta föl [...] [ő] maga a szirtrepszető első aknát, mely iszonyú dőrej között több száz köbméter sziklatömeget zúdított a Dunába.”

(Részletek a Vasárnapi Újság cikkéből, 1892)

a) Nevezze meg azt a politikust, akiről az idézett forrásrészletek szólnak! *Keresztnevet is írjon!* (0,5 pont)

.....

b) Nevezze meg az A) betűjelű forrásrészletből kihagyott, b) betűjellel jelölt politikust! *Keresztnevet is írjon!* (0,5 pont)

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

c) Nevezze meg a C) betűjelű forrásrészletből kihagyott, c) betűjellel jelölt földrajzi helyet! (0,5 pont)

.....

d) Nevezze meg azt a földrajzi helyet, amelyről a D) betűjelű forrásrészlet szól! (0,5 pont)

.....

e) Mi volt az az intézkedés, amellyel a magyar kormány elérte a B) betűjelű forrásrészletben aláhúzással jelölt eredményt? (1 pont)

.....

f) Fogalmazza meg, mi volt a gazdasági kiegyezésből következő legfontosabb oka annak, hogy a kereskedelem területén nem sikerülhetett teljes mértékig a B) betűjelű forrásban említett függetlenséget elérni! (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

8. A feladat a két világháború közötti Olaszországgal kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

Egészítse ki a következő idézeteket a megadott fogalmak közül a megfelelőekkel! Írja a fogalmakat a pontozott vonalakra! Egy fogalmat csak egyszer használhat fel, két fogalom kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

Fogalmak: demokrácia, haza, liberalizmus, nacionalizmus, nemzet, szocializmus

a) „A megtagadta az államot az egyén érdekében, a fasizmus ismét igenli az államot, mint az egyén igazi valóságát.”

b) „Nincsenek egyének, és nincsenek csoportok (politikai pártok, egyesületek, szakszervezetek, [...]). Ezért a fasizmus a ellen van, amely a történelmi folyamatot az osztályharcba merevíti, és nem ismeri az állami egységet.”

c) „Az egyének osztályokat alkotnak az érdekek kategóriái szerint; [...] de mindenekelőtt és mindenekfelett az államot alkotják. Amely állam nem szám, mint a nép többségét alkotó egyének összege. Éppen ezért a fasizmus a ellen van [...], amely a népet a nagyobb számmal azonosítja, miáltal a többség szintjére alacsonyítja.”

d) „Mi egyesíteni akarjuk a-et/-t/-át [...] az államban, amely mindenki felett van, és lehet mindenki ellen is.”

(Idézetek Mussolini egyik művéből, 1932)

e) Fogalmazza meg saját szavaival, milyen a viszony az egyén és az állam között a fasiszta ideológia szerint! (1 pont)

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

f) Határozza meg a korporáció fogalmát a b) betűjelű forrásrészlet segítségével! (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

9. A feladat Magyarország második világháborús részvételével kapcsolatos. (komplex tesztfeladat)

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

a) A következő források egy-egy, a térképen sorszámmal jelölt településsel kapcsolatosak. Rendelje a forrásokhoz a hozzájuk kapcsolódó településeket! Írja a települések nevét és a sorszámát a táblázat megfelelő sorába! Egy mezőbe egy sorszámot írjon! Két sorszám kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

A) „Tovább folyik a szerencsétlen szerb és zsidó lakosság körében százak és százak minden jogos ok nélkül való összefogdosása, internálótáborba szállítása. A katonai vándor rögtönítélő bíróságok tovább működnek a maguk eddigi hírhedt módján. A csendőrség láthatólag kicsúszott a Délvidéken a belügyminiszter úr kezéből.” (Bajcsy-Zsilinszky Endre országgyűlési képviselő emlékirata Kállay Miklóshoz, 1942)

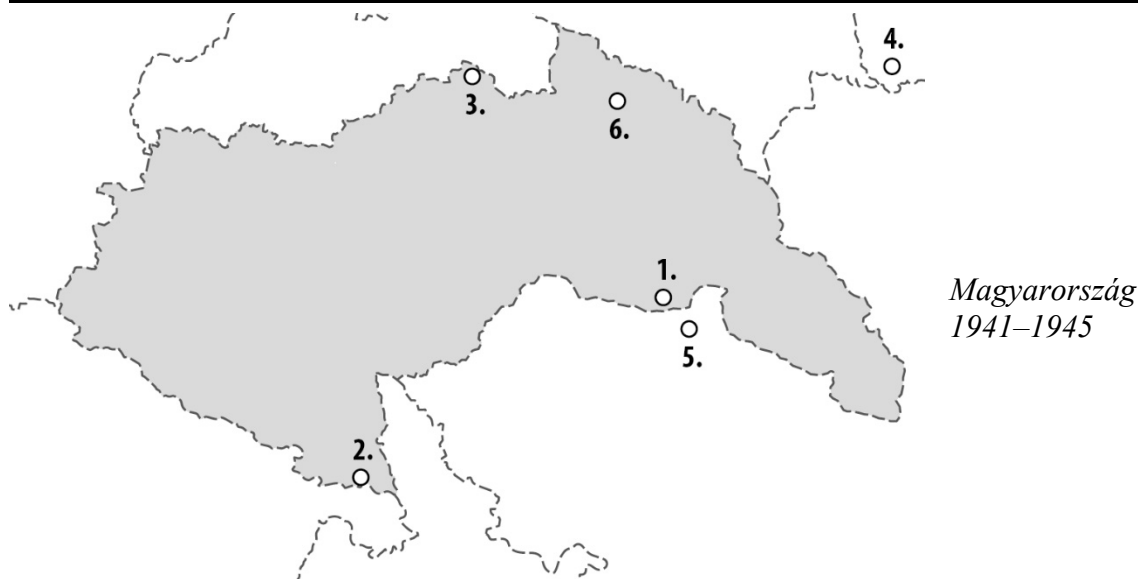
B) „[1944.] november 18-a és december 16-a között az NKVD csapatai összesen 22 951 [többnyire magyar és német] embert tartóztattak le és irányítottak [a központi] gyűjtőtáborba. [...] A front parancsnoksága [...] [később] csak 3 ezer gyengélkedő kárpátaljai szabadon bocsátásáról döntött, ezt a gesztust is látványos humánus akciónak tüntették fel. Hiszen a front gyűjtőtelepein maradt hadifoglyok és internáltak ténylegesen pusztulásra voltak ítélve. A [...] gyűjtőtáborban [...] bekövetkezett tragédiákat főleg a járványok, [...] az elégtelen táplálkozás, az orvos- és gyógyszerhiány, a kimerítő munka okozták.” (Dupka György történész, 2004)

C) „[A város] elleni támadások szolgáltak annak a június 27-i nyilatkozatnak az indokaként, amelyik megállapította, hogy Magyarország és Oroszország között hadiállapot áll fenn. [...] Nincs határozott bizonyíték arra, hogy a június 26-i támadást orosz gépek hajtották volna végre, bár ez lenne a természetes és logikus feltevés. Kifejezést nyert az a feltevés, amelyet néhányan hisznek, hogy ezt a támadást mások követték el azért, hogy Magyarországot Oroszország elleni háborúba kényszerítsék. Nem tudok ezzel a feltevessel kapcsolatban egyéni véleményt nyilvánítani, csak azt, hogy lehetséges, de részemről nem tartom valószínűnek.” (Richard C. Partridge őrnagy, az Egyesült Államok budapesti katonai tisztviselőjének jelentése, 1941)

D) „A közigazgatási hatóságok Kárpátalján utasítást adtak, hogy az őslakó zsidóság 50%-át is el kell távolítani és a határon túlra kitelepíteni. [...] Az elszállítás a legnagyobb kegyetlenséggel történt, egész falvakat vittek el egyszerre. [...] Augusztus második felében a németek zsoldjában álló [...] katonai alakulatok [...] összeterezték [az ide Magyarországról deportált] testvéreinket, és a várostól 10-15 km távolságra vezették őket. Itt ezres turnusokban hatalmas sírgödröket ásattak velük, azután a gödör szélére állítva belegépfegyverezték őket.” (Geyer Artúr főrabbi művéből, 1958)

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Forrás betűjele	Település neve	Település sorszáma
A)		
B)		
C)		
D)		

b) Fogalmazza meg röviden, mi a közös a hatóságok szerepében az A), B) és D) betűjelű forrásban! (1 pont)

.....

c) Mi állhatott az A), a B) és a D) betűjelű forrásokban leírt események háttérében? Karikázza be az egyetlen olyan válasz sorszámát, amelyik mindhárom forrásra vonatkozóan igaz! (0,5 pont)

1. fajelmélet 2. kollektív bűnösség elve 3. antiszemitizmus

d) Az A) és a D) betűjelű forrásokban olvasott események a legszigorúbb megítélés alá estek a háború után. Nevezze meg szakkifejezéssel ezt a bűnt! (0,5 pont)

.....

e) Karikázza be annak a két állításnak a sorszámát, amelyek alátámaszthatóak a C) betűjelű forrásrészlet alapján! (Elemenként 0,5 pont.)

1. Magyarország hadba lépését egyértelműen bizonyított szovjet légitámadás előzte meg.
2. A kassai bombázás volt a hadba lépés indoka.
3. A jelentés szerzője elképzelhetőnek tartotta a provokáció lehetőségét.
4. Az amerikai tisztviselő elítélte a Szovjetunió elleni támadást.
5. A jelentés szerint Magyarország eleve el akarta kerülni a háborút.

f) Mely külpolitikai megfontolás állhatott a Szovjetunió elleni hadba lépés háttérében? Válaszoljon a térképvázlat alapján! (1 pont)

.....

8 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**10. A feladat a hidegháborús konfliktusokhoz kapcsolódik.
Oldja meg a forrás és ismeretei segítségével a koreai háborúhoz kapcsolódó feladatokat!**

Amerikai karikatúra a koreai háborúról. A bal oldali nőalak ruháján a felirat: Egyesült Nemzetek. A kezét az amerikai elnök fogja. A sírkövön lévő felirat: A Népszövetség emlékére, elhunyt az erőszakos cselekedetek elleni fellépés hiányában.

a) Melyik ország megszállása alá került Korea északi része a második világháború után?
(0,5 pont)

.....

b) Melyik ország megszállása alá került Korea déli része a második világháború után?
(0,5 pont)

.....

c) Mi volt az ENSZ szerepe ebben a konfliktusban? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Az ENSZ felszólította az Egyesült Államokat, hogy diplomáciai úton zárja le a konfliktust.
2. Az ENSZ felhatalmazta az Egyesült Államokat a katonai beavatkozásra.
3. Az ENSZ elítélte az Egyesült Államok katonai beavatkozását.

d) Magyarázza meg, mire utal a karikatúrán az amerikai elnök testtartása! Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Az Egyesült Államok provokálta ki a háborút, ezért siet a beavatkozással.
2. Az Egyesült Államok a konfliktus békés rendezése érdekében lépett fel.
3. Az Egyesült Államok megmentőként lépett fel a konfliktusban.

e) A képen Truman amerikai elnök látható. A Truman-doktrína mely célkitűzésével magyarázható az Egyesült Államok beavatkozása? (1 pont)

.....

f) Magyarázza meg a géppuskás alak és a sírból kikelő alak között! (1 pont)

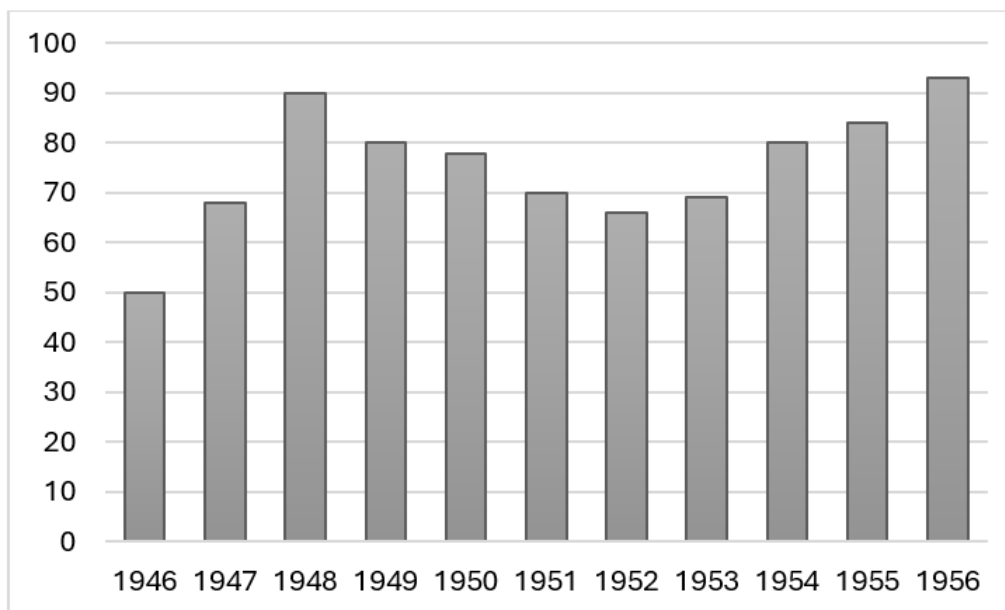
.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**11. A feladat Magyarország 1945 utáni gazdaságával kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A)

*Az állami alkalmazásban állók havi átlagbérének vásárlóértéke Magyarországon, 1946–1956
(az 1938-as átlagbér vásárlóértéke = 100)*

a) Karikázza be annak a három állításnak a sorszámát, amelyek igazolhatóak az A) betűjelű diagram segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

1. Az ábrázolt időszakban az állami alkalmazásban állók átlagbérének vásárlóértéke végig alacsonyabb volt a teljes lakosság átlagbérének vásárlóértékénél.
2. Az ábrázolt időszakban az állami alkalmazásban állók átlagbérének vásárlóértéke végig alacsonyabb volt, mint a második világháború kirobbanása előtti utolsó évben.
3. Az ábrázolt időszakban előfordult, hogy az állami alkalmazásban állók átlagbérének vásárlóértéke nagyjából a felére csökkent egyetlen év alatt.
4. A forint bevezetését követően megszűnt az infláció, ezért csökkent az állami alkalmazásban állók átlagbérének vásárlóértéke.
5. A kommunista rendszer elleni forradalom kirobbanásához hozzájárult, hogy az azt megelőző egy évben romlott az állami alkalmazásban állók életszínvonala.
6. Az ábrázolt időszakban a második világháborút követő újjáépítés éveiben növekedett a leggyorsabb ütemben az állami alkalmazásban állók átlagbérének vásárlóértéke.
7. Nagy Imre első miniszterelnökségének időszakában javult az állami alkalmazásban állók életszínvonala.

b) Karikázza be annak a társadalmi csoportnak a sorszámát, amelyikben a legalacsonyabb volt az állami alkalmazottak aránya a diagram által ábrázolt időszak végén! (0,5 pont)

1. gyári munkások 2. hivatalnokok 3. földművesek 4. tanárok

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B) „Nagy nehezen elértük, hogy az időbér helyett teljesítménybért kapjanak a munkások [...]. Meg voltunk győződve: ha a munkások látni fogják, hogy a heti 160–170 forint helyett 250, 300 vagy még több forintot lehet keresni, akkor ez serkenteni fogja őket. [...] Nem egy elvtárs elmondotta, [...] hogy mit szándékozik beszerezni [...]: új bútort, prémbundát a feleségének, rádiót, könyvtárat stb. [...] Ebben [...] benne van a derűlátás, annak a bizonyossága, hogy hatalmas tervünket tényleg meg is fogjuk valósítani.” (Rákosi Mátyás beszéde a kommunista alkotmány bevezetését és az első ötéves terv elfogadását követő évben)

c) Alátámasztható-e a diagram adatai alapján a **B)** betűjelű forrásban idézett Rákosi-beszédnek a munkások helyzetére vonatkozó előrejelzése? Húzza alá a helyes választ, és válaszát indokolja! (1 pont)

Igen / Nem, mert

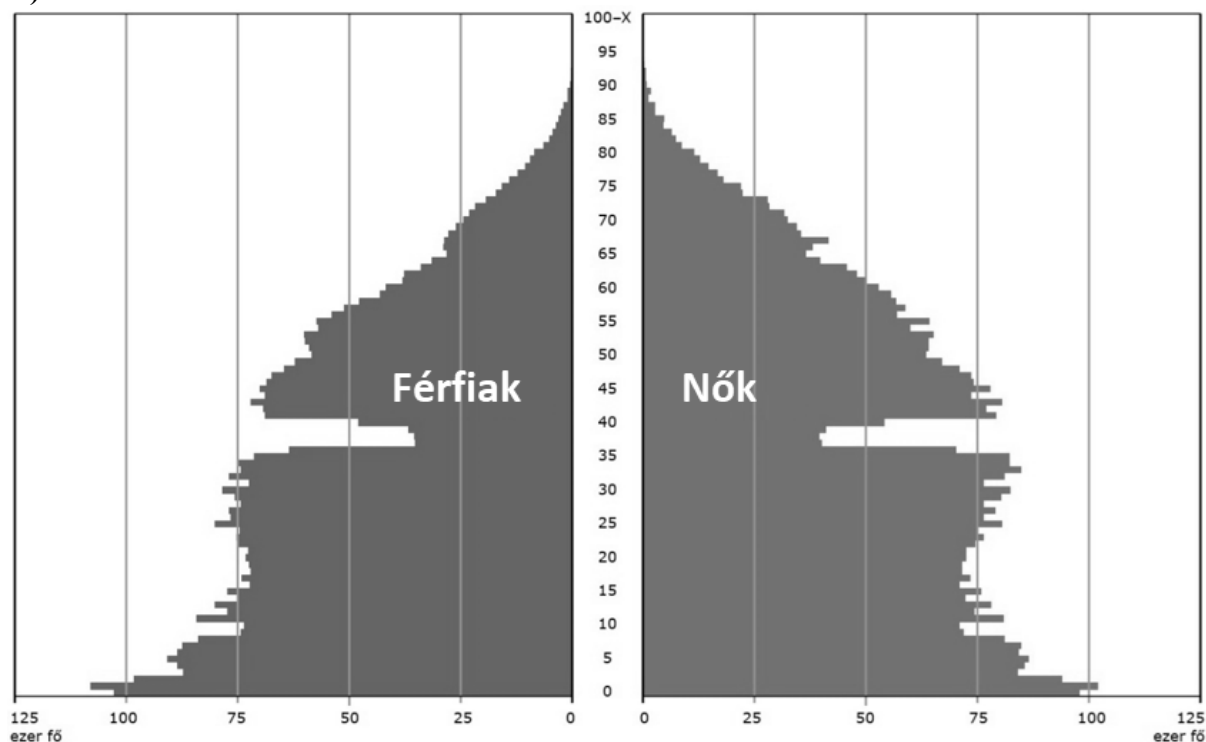
d) Magyarázza meg, miben mondanak ellent Rákosi Mátyás idézett mondatai a marxista ideológiának! (1 pont)

.....

4 pont

12. A feladat Magyarország demográfiai helyzetéhez kapcsolódik. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A)

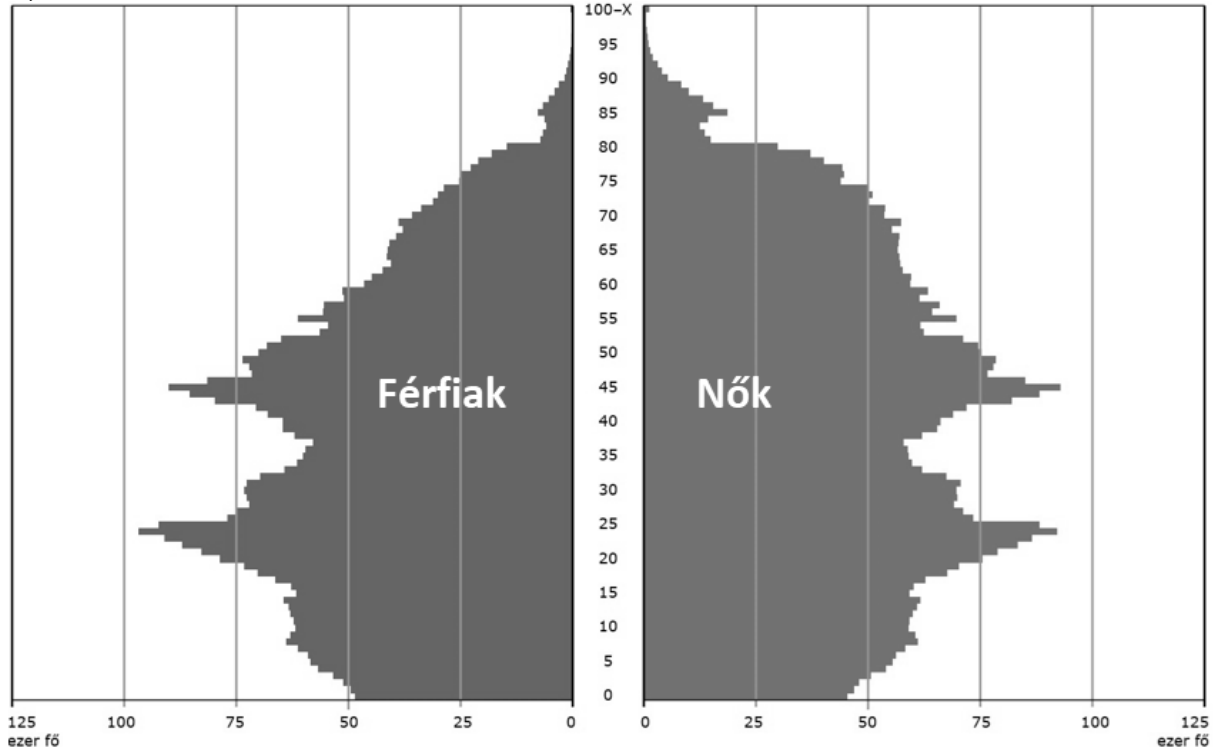

Magyarország korfája (1956. január 1.)

A függőleges tengely az életkort, a vízszintes tengely a korosztályok létszámát mutatja.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B)

Magyarország korfája (2000. január 1.)

A függőleges tengely az életkort, a vízszintes tengely a korosztályok létszámát mutatja.

a) Az 1956. évi korfán az egyik korosztály létszáma jelentősen eltér a szomszédos korosztályokétól. Nevezze meg ennek meghatározó történelmi okát! (1 pont)

.....

b) A 2000. évi korfán két korosztály létszáma jelentősen nagyobb a szomszédos korosztályokénál. Magyarázza meg mindkét eltérés – egymással is összefüggő – fő okát! Válaszában rögzítse, hogy melyik korosztályról ír! (Elemenként 1 pont.)

1.

2.

c) 1956-ban Magyarország népessége növekedett, 2000-ben ellenben csökkent. A korfák alakjának melyik jellegzetessége támasztja ezt alá? (1 pont)

Míg az 1956. évi korfa, addig a 2000. évi korfa

4 pont	
--------	--

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A feladatlapon szereplő források (szöveg, kép, táblázat, grafikon) lelőhelyei:

1. A szöveg forrása: Biblia. Szent István Társulat, Budapest, 1973.
3. Wenzel Gusztáv: Magyarország bányászatának kritikai története. MTA Könyvkiadó Hivatala, Budapest 1880.
4. <https://commons.wikimedia.org>
5. Száray Miklós: Történelem 10. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2014.
6. Szabó Balázs: Keskeny hajók, lakóhajók, hajózási csatornák, jégházak Londonban és Angliában. Építészfórum, 2011. <https://epiteszforum.hu/keskeny-hajok-lakohajok-hajozasi-csatornak-jeghazak-londonban-es-angliaban>
- Alex Urmston: Iconic duos. Science + Industry Museum, 2025.
<https://blog.scienceandindustrymuseum.org.uk/iconic-duos/>
<https://evenwoodramshawdistricthistorysociety.uk/geology-the-durham-coalfield-etc/>
7. Törs Kálmán: Nekrológ. Vasárnapi Ujság, 1892/20. (május 15.)
8. Mussolini: A fasizmus doktrínája, Firenze, 1935.
https://mtda.hu/books_kulf/mussolini_benito_a_fascismus_doktrinaja.pdf
9. Vigh Károly: Bajcsy-Zsilinszky Endre és a „hideg napok”
https://epa.oszk.hu/00600/00617/00151/pdf/EPA00617_tortenelemi_szemle_1968_01-02_081-103.pdf
- Dupka György: Autonómia-törekvések Kárpátalján. Ungvár, 2004. <https://mek.oszk.hu/23600/23653/23653.pdf>
- Ormay József: A Partridge-jelentések. Hadtörténelmi Közlemények, 1991. 2. szám
- Szirtes Zoltán: Temetetlen halottaink, 1941. Váltóház Kft., Budapest. 1996.
<https://mek.oszk.hu/14500/14592/14592.pdf>
10. <https://digitallibrary.un.org/record/112026?v=pdf>
<https://www.johndclare.net/KoreanWar3.htm>
11. Gyarmati György: A Rákosi-korszak – Rendszerváltó fordulatok évtizede Magyarországon, 1945–1956. Rubicon Ház Bt., Budapest, 2013.
- A sztahanovista mozgalom az egész szocializmust építő dolgozó nép mozgalma. Rákosi Mátyás beszéde a sztahanovisták első országos tanácskozásán, 1950 február 17-én. <https://mek.oszk.hu/04300/04351/04351.htm#8>
12. <https://www.ksh.hu/interaktiv/korfak/orszag.html>

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2026. május 6.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2026. május 6. 9:00

II.

Időtartam: 140 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI HIVATAL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A feladatok megoldásához használhatja a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt.

Javaslatok a szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásához:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja fel a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Tárja fel a probléma előzményeit, okait, következményeit!
6. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit, nézőpontját, véleményét!
7. Ha szükséges, készítse vázlatot, illetve pizkozatot!
8. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
9. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

- egy**, az egyetemes történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
- egy**, a magyar történelemre vonatkozó **hosszú** feladat,
- egy** komplex feladat.

A rövid egyetemes és a hosszú magyar feladat **más korszakra** – az egyik az 1849-ig tartó, a másik az 1849 utáni korszakra – vonatkozzon! *(A táblázatban a korszakokat kettős vonal választja el.)*

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Korszak	Sorszám	Feladat	A feladat típusa
Egyetemes történelem	1849-ig	13.	Az amerikai elnöki tisztség	rövid
	1849 után	14.	A bolsevik hatalomátvétel	rövid
Magyar történelem	1849-ig	15.	Mária Terézia rendeletei	hosszú
	1849 után	16.	Az 1956-os forradalom nemzetközi háttere	hosszú
Komplex	—	17.	A kapitalizmus története	korszakokon átívelő
	—	18.	A reformkor és a dualizmus kori Magyarország népessége	összehasonlító

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

A következő táblázatban feltüntettük a négy választási lehetőséget. **Jelölje X-szel a választását a megfelelő sorban! Csak az egyik lehetőséget jelölje!**

A választott feladatok sorszáma	Választásának jelölése X jellel
13., 16. és 17.	
13., 16. és 18.	
14., 15. és 17.	
14., 15. és 18.	

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki!** Válaszait az azonos típusú feladatokat követő pontozott vonalakra írja!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető.

A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13. A feladat az Amerikai Egyesült Államok politikai berendezkedéséhez kapcsolódik.
(rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével az elnöki tisztséget! Térjen ki arra is, miért nevezik az amerikai berendezkedést elnöki rendszernek!

„Az elnököt az alábbi módon kell megválasztani: Minden tagállam a törvényhozó testülete által előírt módon annyi elektort jelöl ki, amennyi megfelel az állam által a Kongresszusba küldendő szenátorok és képviselők összes számának. [...] Az elektorok [...] szavaznak. [...] A legtöbb szavazatot kapott személy az elnök, ha ez a szám a kijelölt összes elektorok többségét jelenti.” (Az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya)

„Az elnök [...] kijelöli a Szenátus tanácsa és hozzájárulása alapján a [...] legfelsőbb bírósági bírakat. [...] Mind a legfelsőbb, mind az alsó bíróságok bírái hivatalukat addig gyakorolják, míg azt megfelelően látják el.” (Az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya)

14. A feladat a Szovjetunió kialakulásával kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével a bolsevik hatalomátvétel lépéseit! A hatalomátvétel évében történetekkel foglalkozzon!

„Az imperialista háború az egész Európát elborító polgárháború kezdete [...]. A világméretű szocialista forradalom már megszületett [...]. Németország forrong [...]. Az európai kapitalizmus bármelyik napon összeomolhat [...]. Tengerészek, elvtársak, harcolnunk kell a szocialista forradalomért, küzdenünk kell, míg a proletariátus teljes győzelmet nem arat!” (Lenin beszéde a bolsevik hatalomátvétel előtt)

„Az Oroszországi Rendkívüli Bizottság [CSEKA] a következő feladatok megoldására jött létre:

- elfojtani és megsemmisíteni minden ellenforradalmi [...] kísérletet, valamint akciót egész Oroszországban, függetlenül attól, hogy ki kezdeményezi;
- minden [...] ellenforradalmárt forradalmi törvényszék elé kell állítani, és intézkedéseket kell kidolgozni tevékenységük ellehetetlenítésére.” (A Népbiztosok Tanácsának határozata)

A választott rövid, az egyetemes történelemre vonatkozó feladat sorszám:

A feladat kidolgozása:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

15. A feladat a 18. századi Magyarország történetéhez kapcsolódik. (hosszú)
Mutassa be a Mária Terézia által kiadott legfontosabb rendeleteket és keletkezésük körülményeit, valamint a királynő és a rendek kapcsolatát!

„Ügyeinknek szomorú és mindenkitől elhagyott állapota arra késztet, hogy a tekintetes rendeket értesítsük tartományunknak, Ausztriának megtámadásáról, és írásban előadjuk, hogyan lehetne ezen segíteni. Magyar királyságunknak, személyünknek, gyermekeinknek megmaradásáról van szó. Mindenkitől elhagyatva, egyedül a tekintetes rendek hűségéhez, fegyveréhez, az ősi magyar erényhez menekülünk.” (Mária Terézia beszéde, 1741)

„A birodalom méltósága és dicsősége, valamint az országok nyugalma és boldogsága nemcsak a közbátorságra [értsd közbiztonságra] ügyelő katonai szolgálatok, fegyverek és vitéz tettek által mozdíttatnak elő, hanem [...] hűséges szolgálatok, bölcs tanácsok és fáradhatatlan munkásságok által is. Ezért mi nemcsak illendőnek, hanem anyai érzelmünkkel is megegyezőnek találtuk, hogy ezen [...] [hű magyar alattvalóink] iránti kegyelmünket egy különös ismertetőjel által is kinyilvánítsuk és egy megkülönböztetett előnyökkel bíró polgári lovagrendet alapítsunk.” (Alapító okirat, 1765)

„A tapasztalat bizonyítja, hogy az országgyűlések az uralkodóra mindig hátrányosak, ezért nem kell a rendeket összehívni.

Vizsont a körülmények természete szerint az egyes megyékhez kell fordulni, és azon kell lenni, hogy Őfelsége ott az alispánok és a kisnemesség útján minél erősebb befolyást nyerjen, és így elgondolásait ne a helyes útra szinte alig irányítható testületnél [értsd: az országgyűlésnél], hanem annak egyes tagjainál igyekezzék előkészíteni, és amikor bennük a hajlandóság elérte a szükséges fokot, csak akkor lehet az egész megváltoztatáshoz fogni. Ha ezt az eszközt a szükséges elővigyázattal és szívóssággal alkalmazzák, akkor néhány év alatt rendkívül sok hasznot lehet létrehozni.” (Kaunitz államkancellár előterjesztése, 1761)

„Minden orvos, patikus, sebész-mester és bába, akik császári-királyi örökös tartományaikban és országainkban akarnak állást vállalni és a szakmájukat gyakorolni, kötelesek valamely örökös tartományi egyetemen vizsgát tenni, engedélyt és szabályos diplomát szerezni.” (Mária Terézia rendelete, 1770-es évek)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

16. A feladat az 1956-os forradalommal és szabadságharccal kapcsolatos. (hosszú)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével a forradalom és szabadságharc nemzetközi hátterét! Válaszában a nemzetközi eseményeknek a forradalomra és szabadságharcra gyakorolt hatását és a két szuperhatalom magatartását elemezze!

„(1) A külfölddel szemben való függetlenségének, valamint területe sérthetlenségének tartós megőrzése céljából Ausztria szabad elhatározásából kinyilvánítja örökké tartó semlegességét. Ausztria ezt minden rendelkezésére álló eszközzel fenn fogja tartani és meg fogja védelmezni. (2) Ausztria e cél biztosítása érdekében a jövőben semmiféle katonai szövetséghez sem csatlakozik, és nem engedi meg, hogy területén idegen államok katonai támaszpontokat állítsanak fel.” (*Ausztria alkotmánya, 1955*)

„London bosszúságára [...] az amerikai megközelítés [a szuezi válság ügyében] különbözött a nyugat-európai szövetségesekétől. Washington [...] [a] katonai megoldást nem támogatta. Az USA számára elsődleges szempont volt a csatornán való áthaladás biztonságának garantálása. Eisenhower attól tartott, hogy az erőszakos fellépés veszélybe sodorja a nyugati világ olajellátását. [...] Az amerikai vezetők úgy vélték, hogy Nasszert [az egyiptomi elnököt] békés úton kell rákényszeríteni arra, hogy egyezzen bele a csatorna nemzetközi igazgatás alá helyezésébe.” (*Gazdik Gyula történelem, 2013*)

„Ezeknek az eseményeknek a jelentősége messze túlhaladja Magyarország határait [...]. Jugoszlávia dolgozó népei teljes egészében megértik a magyar népnek a múlt hibái és bűnei miatti elkeseredését. Mindamellet azonban mind a magyar dolgozó nép, mind pedig a szocializmus ügyére nézve [...] rendkívül káros lenne, ha ez a jogos elkeseredés aláásná a dolgozó népnek a szocializmusba és a szocialista demokrácia fejlődésébe vetett hitét.” (*Tito levele az MDP vezetéséhez, 1956. október 29.*)

„[Az ENSZ Közgyűlése] felkéri a főtítkárt, folytasson vizsgálatot a magyarországi külföldi beavatkozás következtében kialakult helyzetről, az általa kinevezett megbízottak révén közvetlenül vizsgálja meg a helyzetet, és azt követően a legkorábbi időpontban tegyen jelentést a Közgyűlésnek, továbbá amilyen gyorsan csak lehet, tegyen javaslatot olyan módszerekre, amelyek révén az Egyesült Nemzetek Alapokmánya elveivel összhangban véget vethetnek a magyarországi külföldi beavatkozásnak.” (*Az ENSZ Közgyűlésének határozata, 1956. november 4.*)

A választott hosszú, a magyar történelemre vonatkozó feladat sorszáma:
A feladat kidolgozása:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok		Elér- hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
Összpontszám		36	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		18	

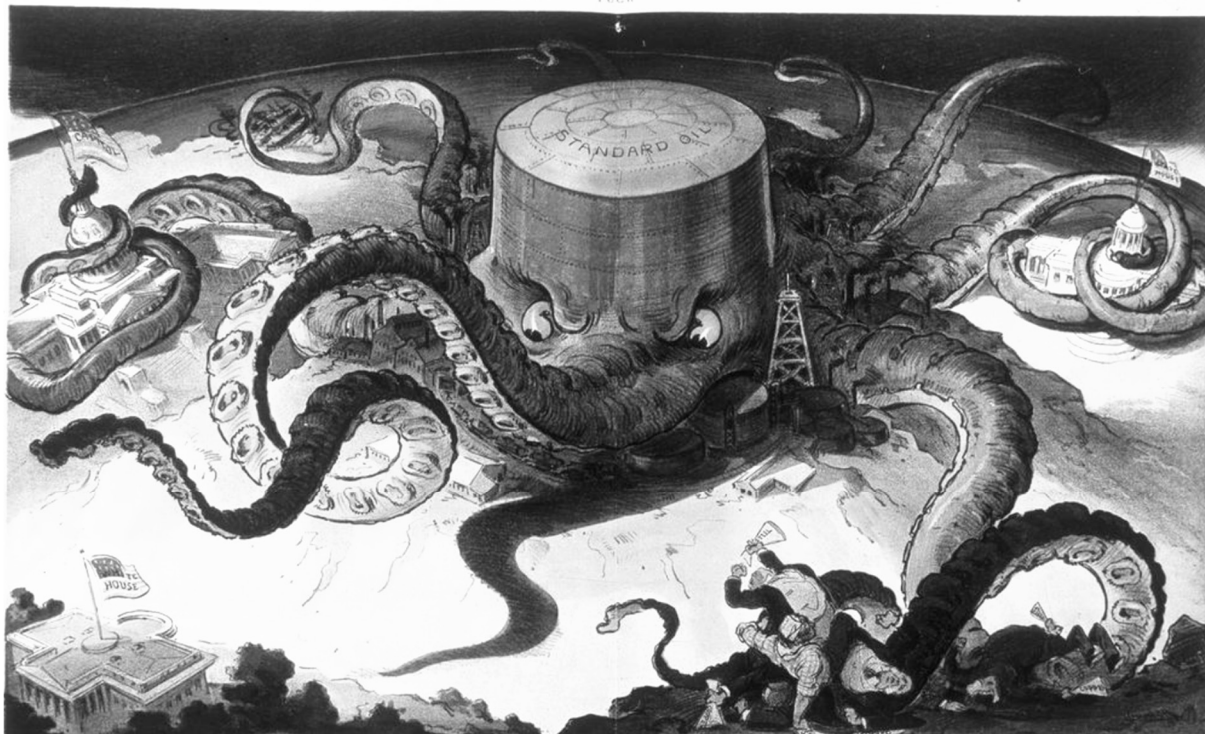
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

17. A feladat a kapitalizmus történetével kapcsolatos. (komplex korszakokon átívelő) Mutassa be a források és ismeretei segítségével a kapitalizmus történetének legfontosabb állomásait a 18. századtól napjainkig! Válaszában térjen ki a következő szempontokra:

- a szabad versenyes kapitalizmus elmélete,
- a tőkekoncentráció jelensége,
- a kapitalizmus 19. századi kritikája,
- a gazdasági világválság okai,
- a gazdasági világválságra adott válaszok,
- a szociális piacgazdaság,
- az olajválság,
- a globalizáció felgyorsulását ösztönző tényezők,
- a globális gazdaság jelenségei napjainkban!

Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Minden egyén tőle telhetően igyekszik tőkét a hazai tevékenység fenntartására használni és ezt a tevékenységet úgy irányítani, hogy termelése a lehető legnagyobb értékű legyen, szükségszerűen azon dolgozik, hogy a társadalom évi jövedelme a lehető legnagyobb legyen, bár általában nem a közösség érdekét akarja előmozdítani, és nem is tudja, mennyire mozdítja azt elő. Ő [...] csak a saját nyereségét keresi, amikor azt úgy irányítja, hogy annak a termelése a legnagyobb értékű legyen. [...] A társadalomnak pedig nem is éppen baj, hogy ő ezt a célt nem ismeri. Azzal, hogy ő saját érdekét követi, gyakran a társadalomét eredményesebben mozdítja elő, mint ha annak előmozdítása lett volna valóságos célja.” (Adam Smith: *A nemzetek gazdagsága*, 1776)

A Standard Oil polip (amerikai karikatúra, 1904)

A Standard Oil egy amerikai olajipari vállalat volt 1870 és 1911 között. A polip karjai között nem csak olajfúró tornyokat, gyárakat és kikötőket látni, de a Capitoliumot (az amerikai törvényhozás épületét), sőt az egyik csáp a Fehér Ház felé nyúlik (az elnök rezidenciája).

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„A verseny a legteljesebb kifejezése a modern polgári társadalomban uralkodó mindenki harcának mindenki ellen. Ez a harc [...] nemcsak az egyes társadalmi osztályok között folyik, hanem ezen osztályok egyes tagjai között is; az egyik ember útban van a másikkal, s ezért mindenki megkísérli, hogy elnyomja a másikat, és átvegye a helyét.” (Engels, 1845)

„Felismerte, hogy maga a kapitalizmus vezet egyenlőtlenséghez, sőt a lényege az egyenlőtlenség [...]. Ugyanakkor elutasította a kommunizmust, mert szükségszerűen a szabadság felszámolásához vezet. Kell lennie egy útnak – egy harmadik útnak –, amely szerencsésen ötvözi a kettőt, amely kiutat mutat. Az ő felfogására támaszkodva próbáltam meg a szociális piacgazdasággal ezt az utat, mégpedig egy megvalósítható utat feltárni.” (Ludwig Erhard német gazdasági miniszter emlékbeszéde Franz Oppenheimer német szociológusról, 1964)

„A gazdasági globalizáció viszonylag új jelensége a szolgáltatások exportja és importja, amit a korábbi tankönyvek a külkereskedelemben nem kerülő javak iskolapéldáiként említettek. Egyikünk nemrég Párizsban másik járatra akarta cserélni a repülőjegyét, és azon kapta magát, hogy a megadott párizsi számot hívva egy írországi ügyintézővel beszél. Az amerikai cégek számára költséghatékony lehet a számítógépes programozást kiszervezni Indiába, ahelyett, hogy házon belül oldanák meg, vagy hazai cégtől rendelnék meg azt.” (Mary Amity és Shang-Jin Wei amerikai közgazdászok, 2009)

18. A feladat a 19. századi magyar történelemmel kapcsolatos. (komplex összehasonlító)
Vesse össze a források és ismeretei segítségével a reformkori és a dualizmus kori Magyarországnépeességét! Válaszában a következő szempontokra térjen ki:

- a társadalom szerkezete,
- a városi lakosság,
- demográfiai viszonyok,
- zsidók helyzete,
- a magyar nemzetiségi politika,
- nemzetiségi törekvések!

Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Pest nemcsak a kereskedelem és ipar, hanem a társas élet, műveltség és politikai mozgalom központja is. Itt találkozik a nemzet minden rétege: a főnemes, ki palotát épít, a polgár, ki műhelyét és boltját nyitja, s a tanult ember, ki eszméit terjeszti. A városi élet sűrűlődsége közt a régi előítéletek elkopnak, s a lakosok mindinkább egy közös polgári érdek köre csoportosulnak.” (Hunfalvy János statisztikus leírása az 1840-es évekről, 1859)

„Budapest ma már nemcsak egy város a többi között, hanem az a hatalmas kohó, melyben a különböző társadalmi osztályok, a vidéki nemesség, a felemelkedő zsidó polgárság és az iparos népeesség egy egységes, modern magyar középosztállyá olvad össze. A főváros utcáin már nem a rendi kiváltság, hanem a vagyon, a tehetség és a vállalkozó szellem határozza meg az ember helyét; itt születik meg az a polgári intelligencia [értelmiség], mely a modern Magyarországot vezeti.” (Bekszics Gusztáv statisztikus, 1881)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Korszakokon átívelő komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
	F5	3	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
	E5	3	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

Összehasonlító komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
	T4	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	4	
	F2	4	
	F3	4	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	4	
	E2	4	
	E3	4	
	E4	4	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	Összesen	50	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok	13. feladat	10	
	14. feladat	10	
	15. feladat	18	
	16. feladat	18	
	17. feladat	22	
	18. feladat	22	
	Összesen	50	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve		
	I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma	100	

_____ dátum

_____ javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

_____ dátum

_____ dátum

_____ javító tanár

_____ jegyző